

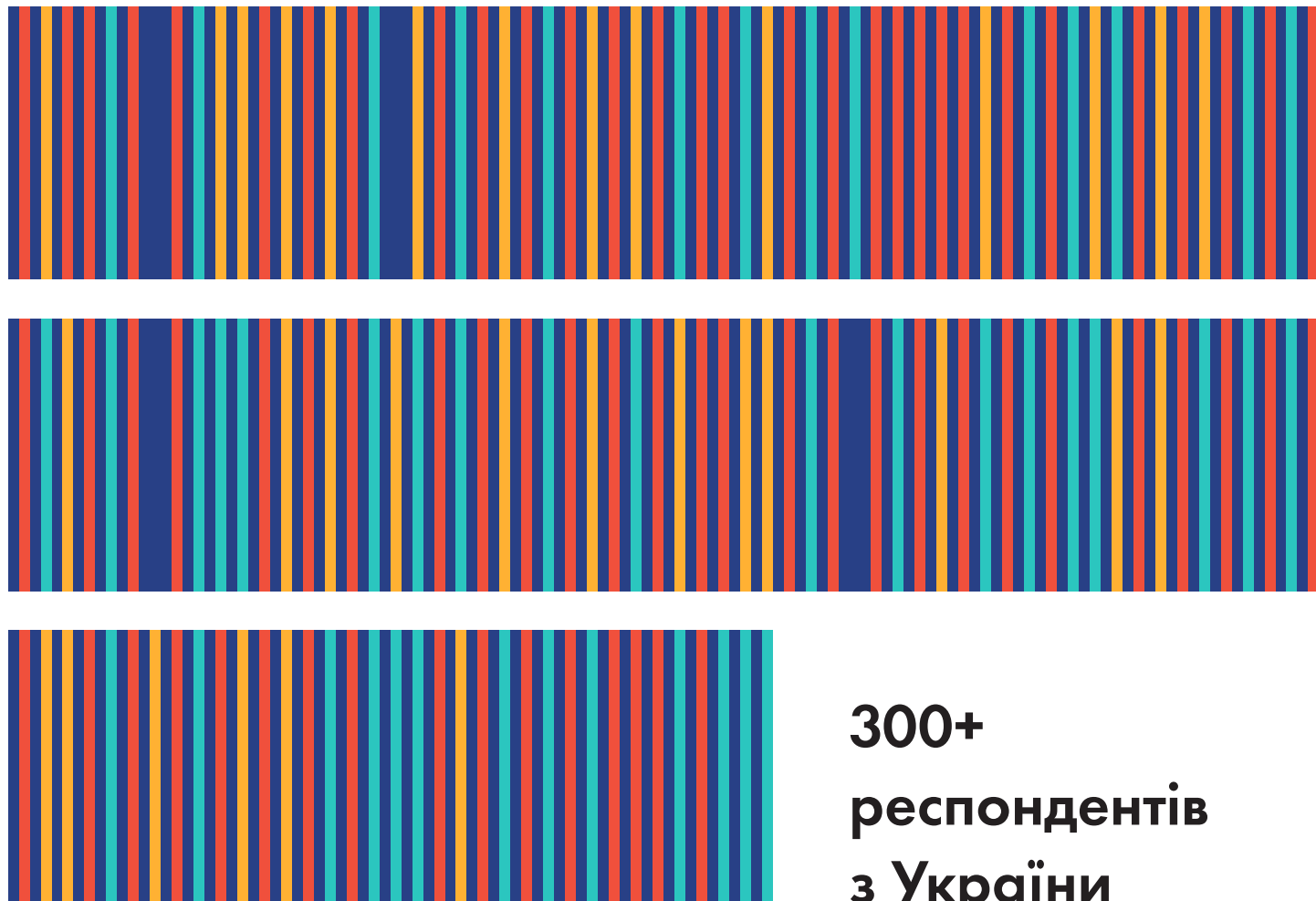
Дослідження стану бізнес- аналізу.

Україна,
2020 рік

Блок 1.

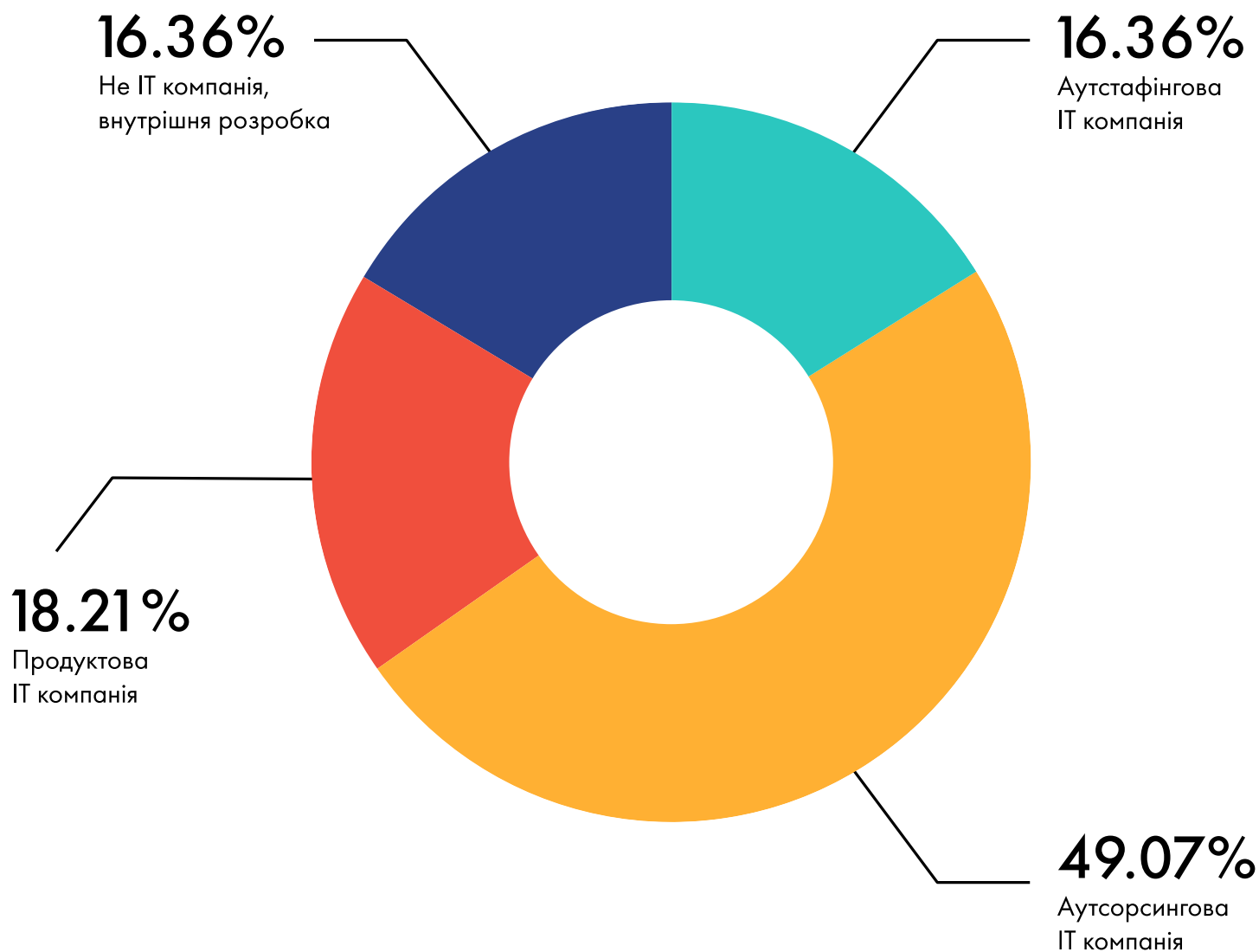
Портрет учасників опитування

Відповіді респондентів

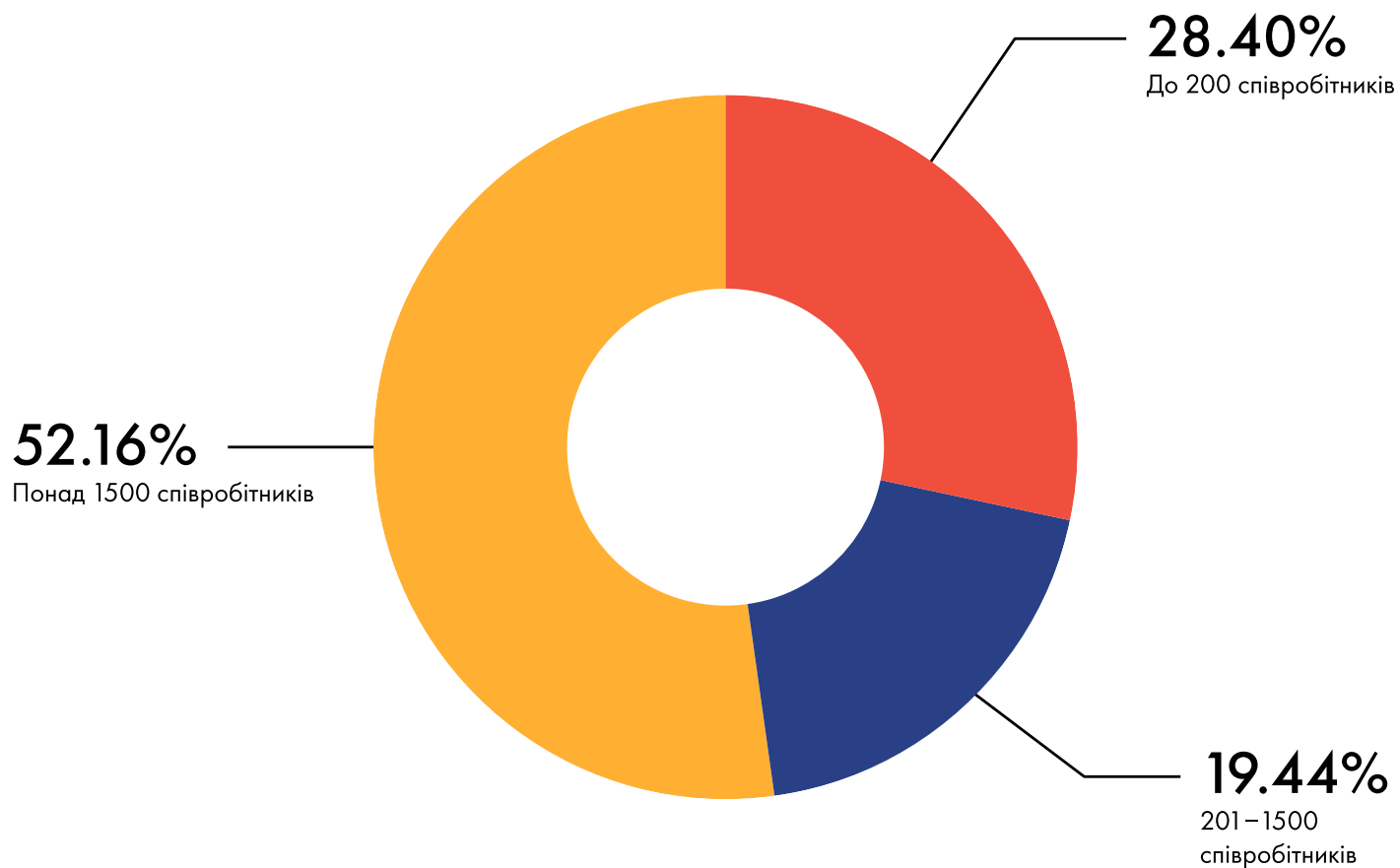
У 2020 році Денис Гобов (Art of Business Analysis, DataArt) та Інна Гученко (DataArt) за підтримки DataArt і Українського відділення ІІВА провели опитування на тему «Дослідження стану бізнес-аналізу в Україні». У дослідженні взяли участь 328 осіб, які заповнили анкету. 4 анкети були відбраковані через суперечності в наданих відповідях.

Тип компанії

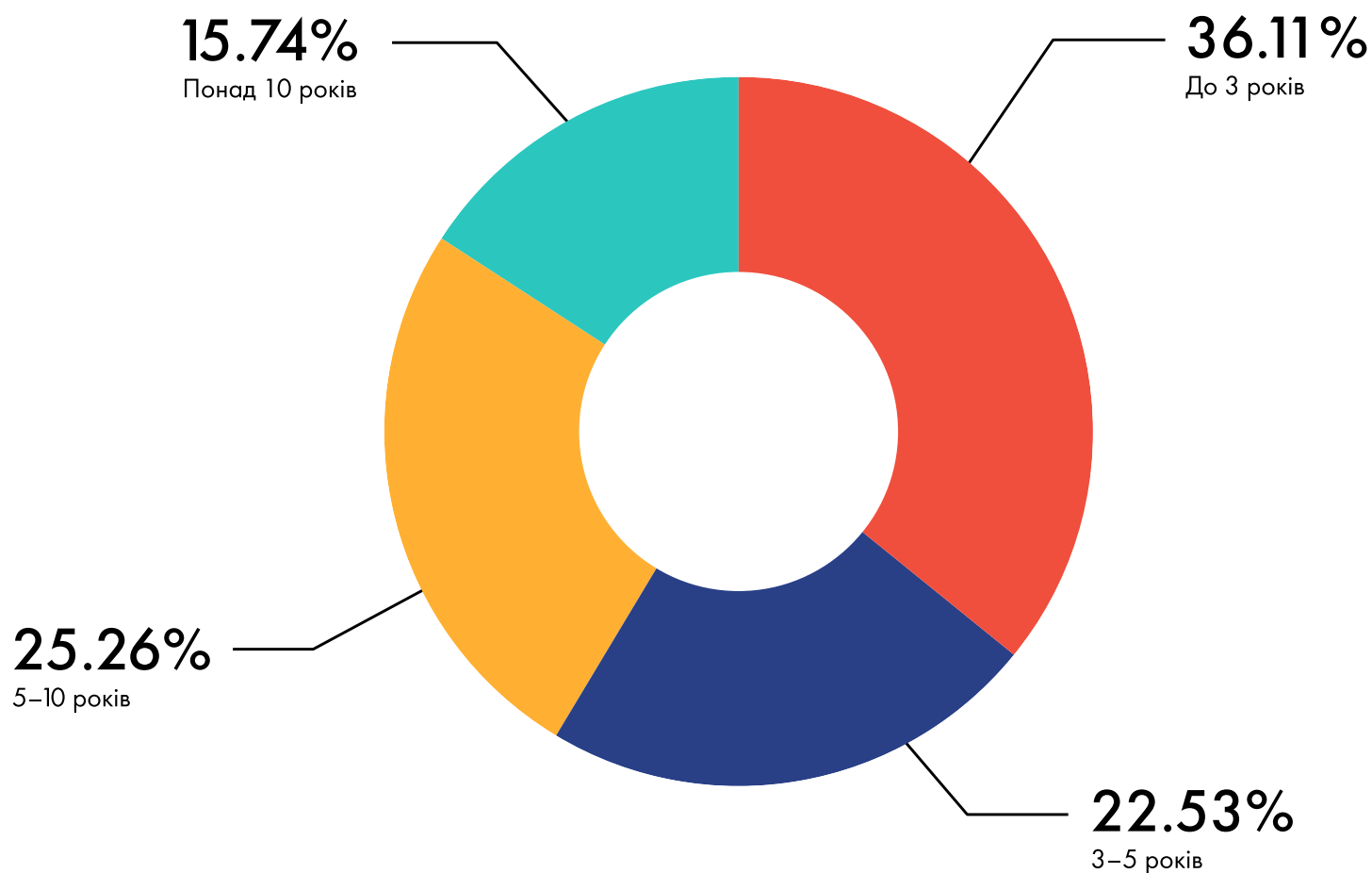
Більшість учасників опитування (49,07 %) працюють в аутсорсингу, 18,21 % — в продуктивних ІТ компаніях, по 16,36 % — в ІТ компаніях, що працюють за моделлю аутстафу, та у підрозділах не-ІТ компаній.

Розмір компанії

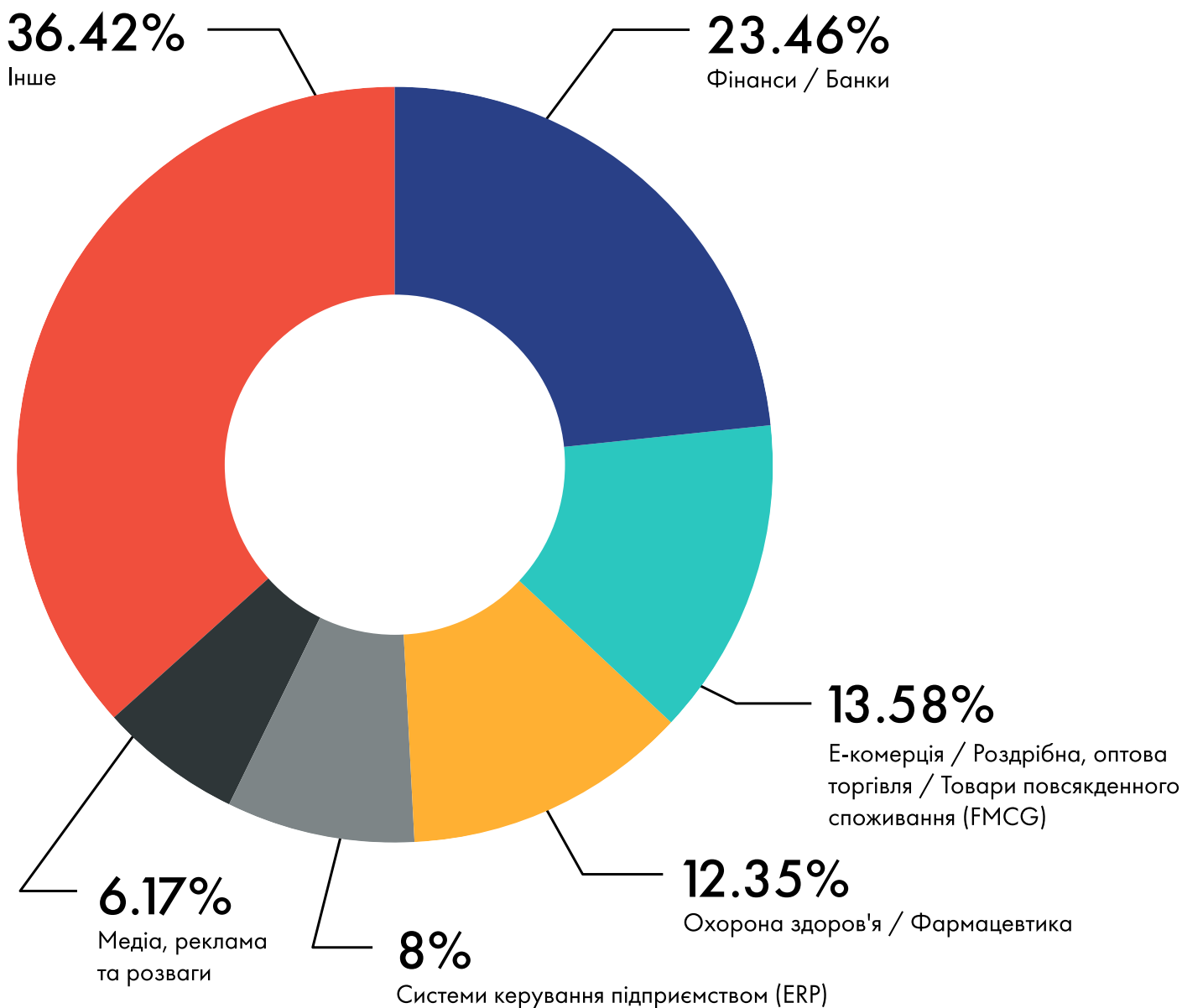
Більше 50 % респондентів працюють у компаніях зі штатом понад 1500 співробітників.

Досвід роботи

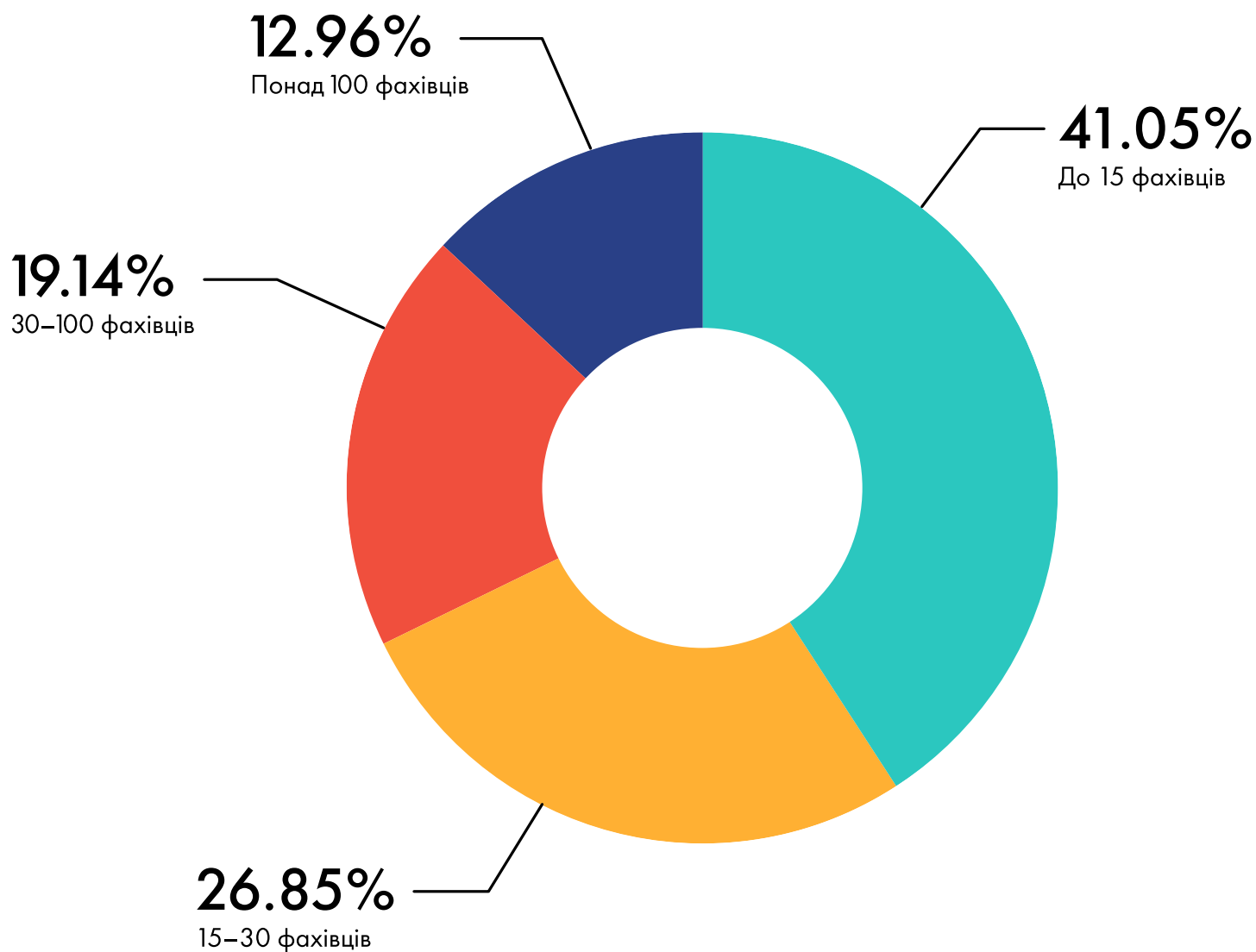
Більше третини учасників опитування працюють на позиції бізнес-аналітика / інженера з вимог менше 3 років. Майже 16 % респондентів працюють бізнес-аналітиками / інженерами з вимог понад 10 років.

Галузь

Майже чверть учасників опитування працюють у проектах фінансової/банківської індустрії, що відповідає загальносвітовій статистиці, зібраній IIBA (за їхніми результатами у цьому домені працюють 25 % бізнес-аналітиків). На другому місці — домен електронної комерції та ритейлу — 13,58 %. До п'ятірки лідерів також увійшли медицина/фармацевтика, ERP-системи та домен «Медіа, реклама та розваги».

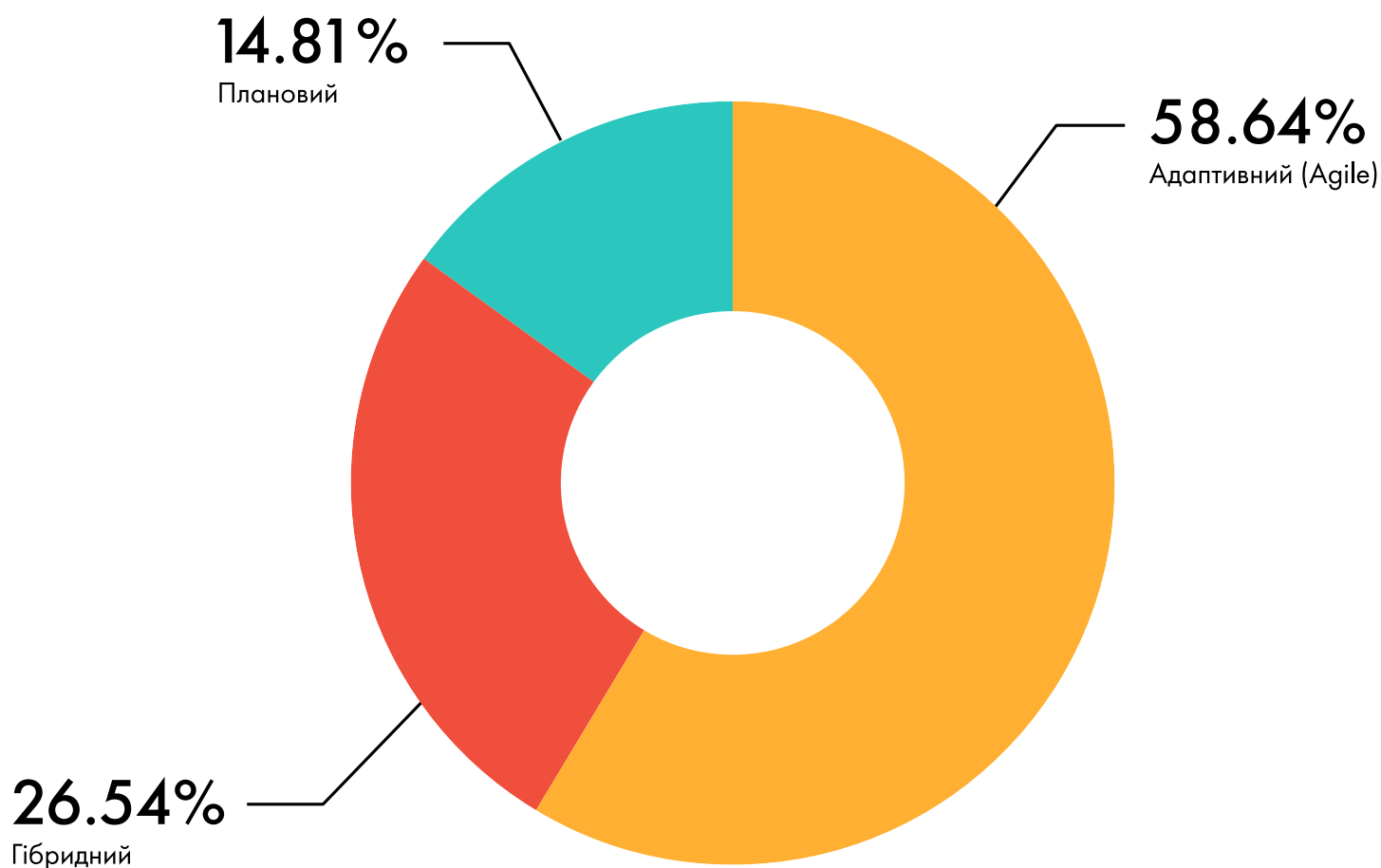
Розмір команди

Понад 40 % респондентів працюють у проектах, команда яких не перевищує 15 осіб. Майже 13 % — у проектах, команда яких перевищує 100 осіб.

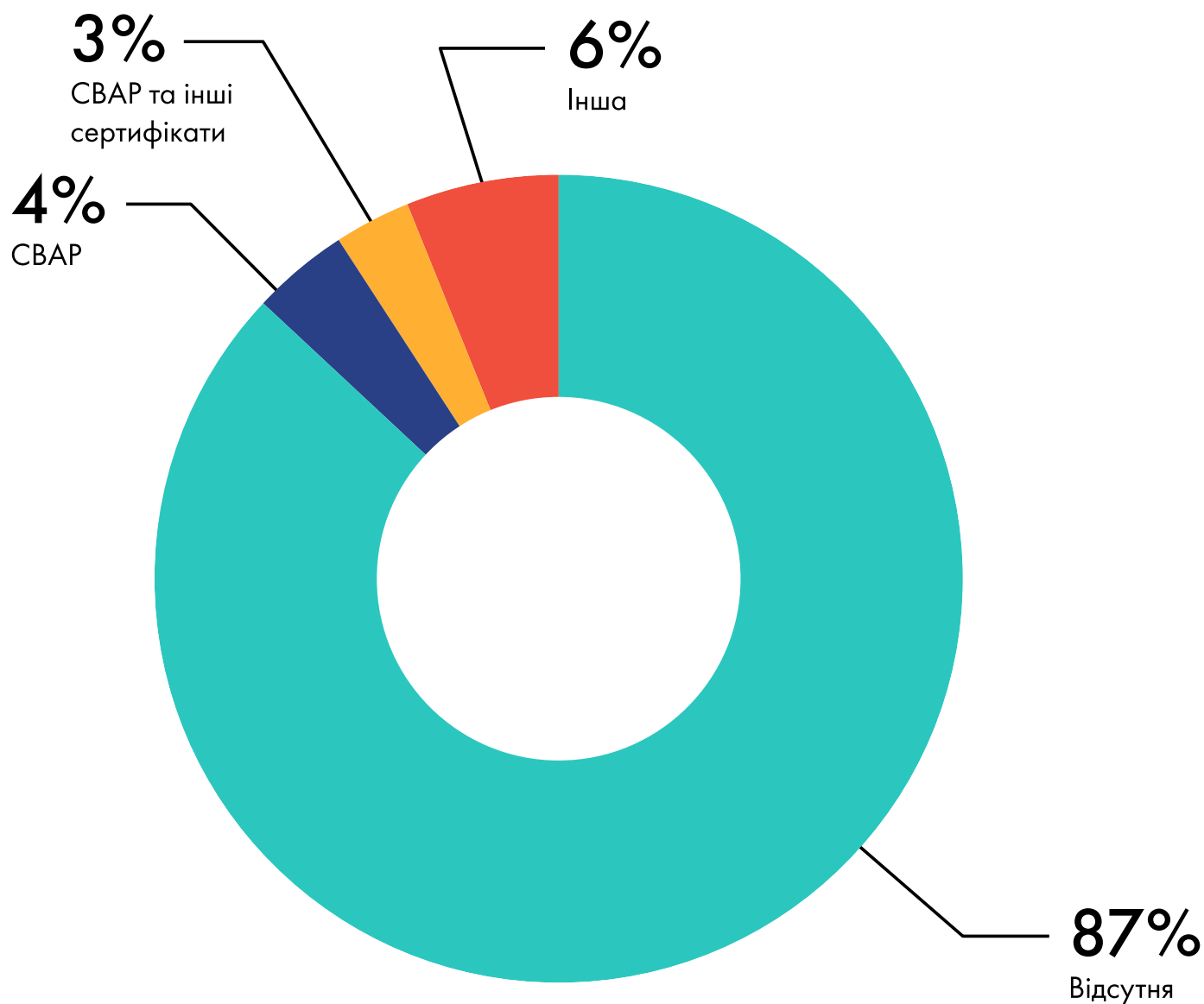

Підхід до роботи у проекті

Переважає більшість (58,64 %) респондентів працюють у проектах, що виконуються за Agile. За старим-добрим плановим підходом (Waterfall, RUP тощо) — тільки 14,81 %.

Сертифікація

Професійні сертифікації досі залишаються радше винятком, ніж правилом. 87 % респондентів не проходили сертифікацію, 7 % — склали іспит на СВАР від ІІВА, до того ж 3 %, крім СВАР, мають ще один або декілька інших сертифікатів.

Блок 2.

Виявлення

ВИМОГ

Техніки збору вимог

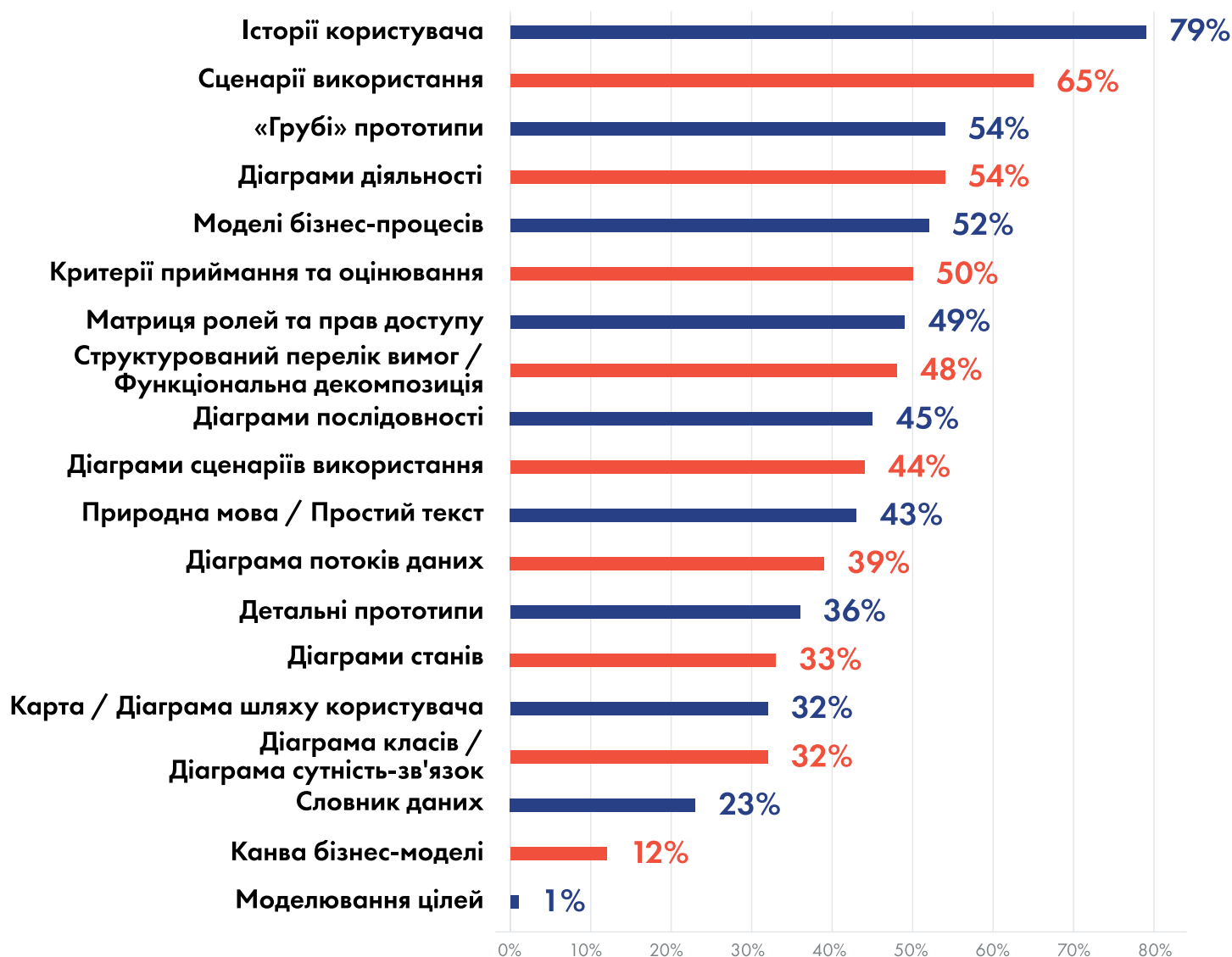

Серед технік збору вимог на перших місцях знаходяться інтерв'ю та аналіз документів. Із невеликим відривом від них йдуть аналіз інтерфейсів, мозковий штурм, прототипування та аналіз бізнес-процесів. При аналізі залежностей між контекстом проекту та використанням технік був виявлений ряд статистично значущих закономірностей. Наприклад, аналіз документів частіше використовується в аутсорсингових компаніях, а аналіз бізнес-процесів — у не-IT компаніях. Інші закономірності ви можете знайти у [статті](#).

Блок 3.

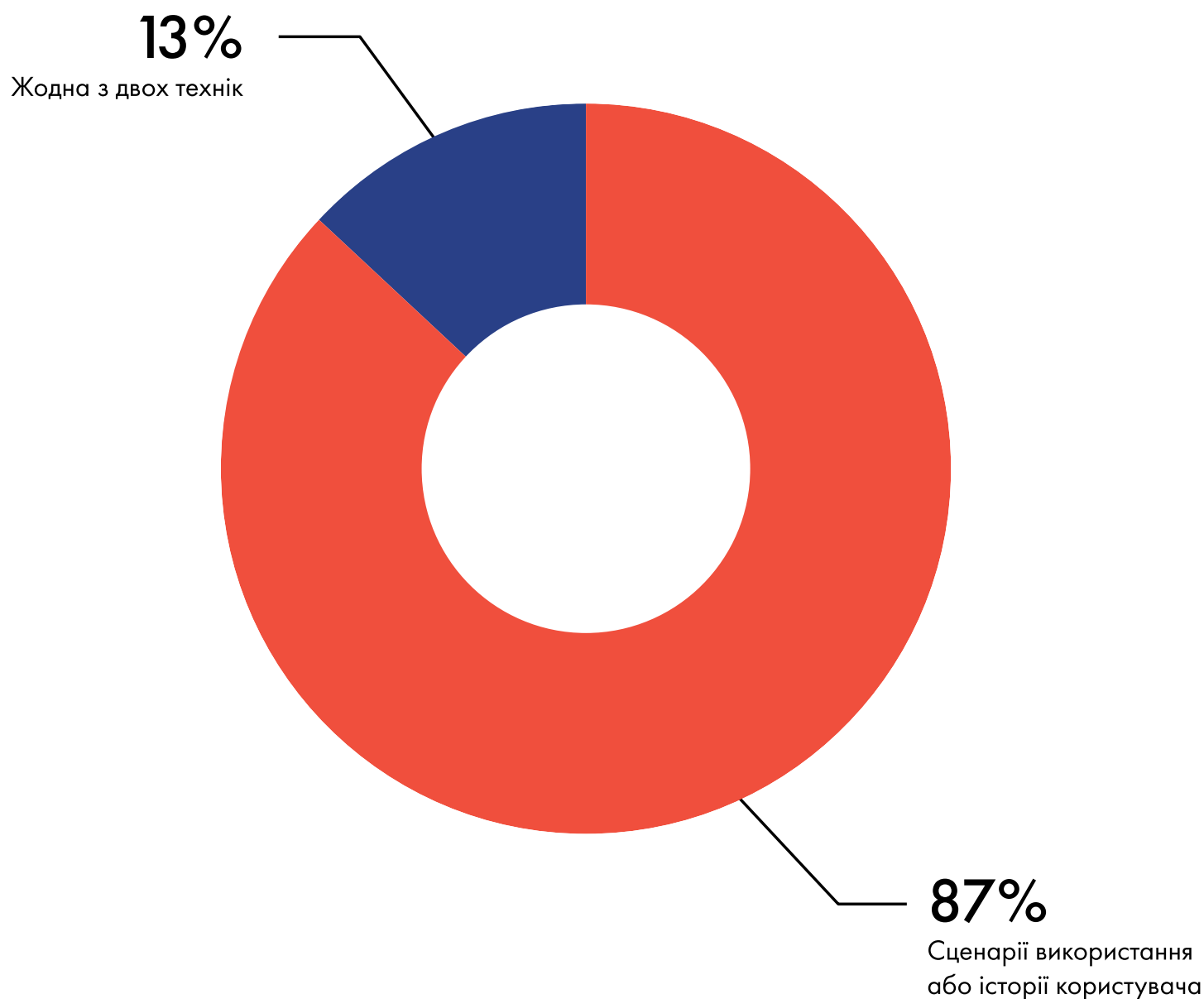
Аналіз вимог

Техніки специфікування та моделювання вимог

Найбільш популярними техніками специфікування та моделювання вимог очікувано виявились Історії користувача — User story (79 %) та Сценарії використання — Use Case (65 %). Високою популярністю також користується техніка «грубого» прототипування (54 %). Серед технік моделювання практично врівень йдуть Діаграми діяльності — Activity Diagram та Моделі бізнес-процесів — Business Process Model (54 % та 52 % відповідно).

Використання історій користувача та сценаріїв використання

Лише 13 % респондентів не використовують жодну з двох найпопулярніших технік специфікування вимог!

Зміст документів

Яку інформацію учасники опитування вносять до своїх документів? До першої п'ятірки увійшли: функціональні вимоги, бізнес-вимоги, глосарій, нефункціональні вимоги та вимоги до інтерфейсів. На жаль, у більшості проектів бізнес-аналітики не проводять аналіз зисків і витрат (8 %), а також рідко фіксують метрики успіху проекту/продукту (15 %).

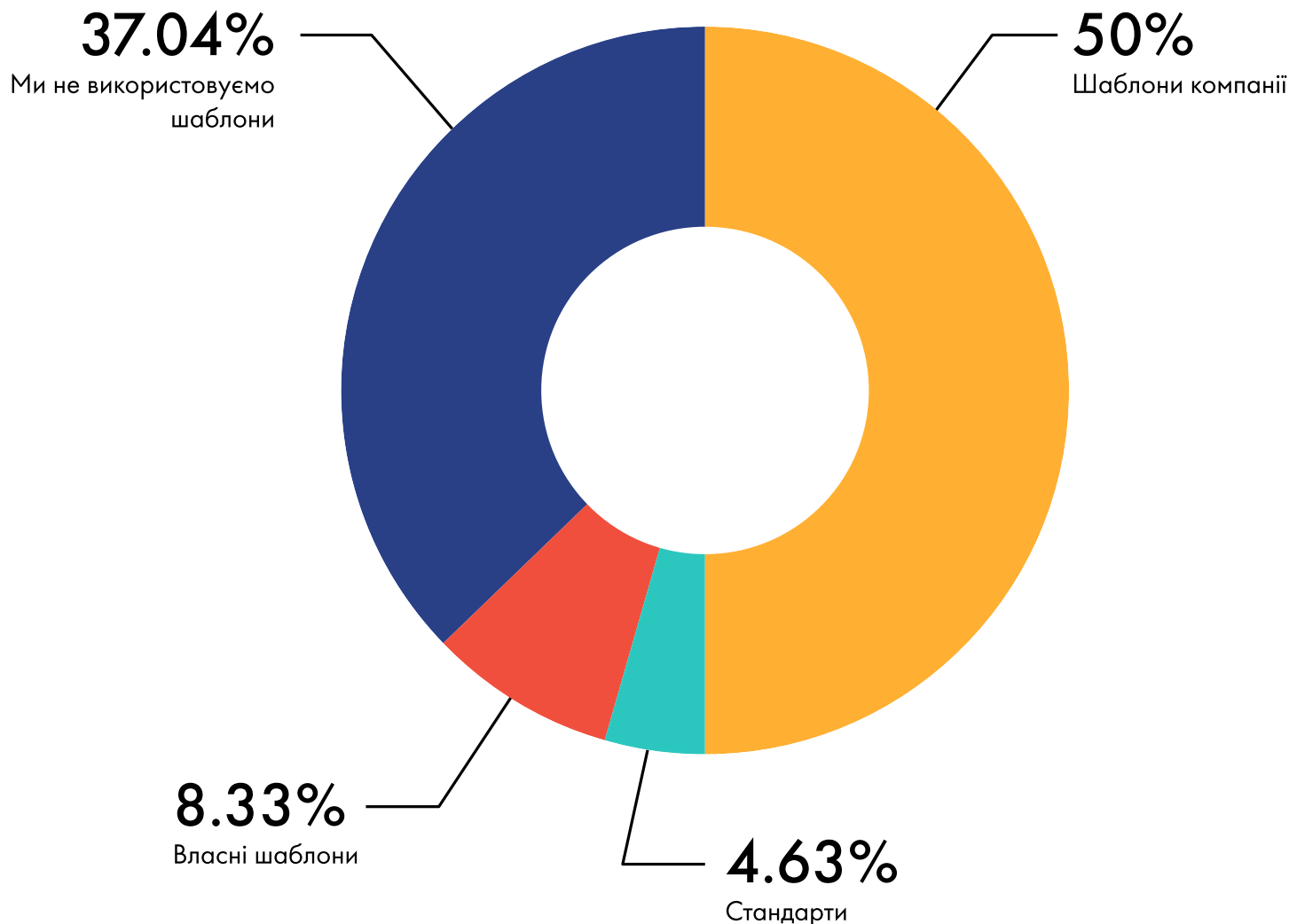

Нефункціональні вимоги

Про нефункціональні вимоги багато говорять, часто запитують на співбесідах та не так часто виявляють і документують на практиці. Найчастіше фіксують вимоги щодо юзабіліті (є підозра, що тут, імовірно, йдеться про вимоги до користувацького інтерфейсу). На другому і третьому місці — вимоги з безпеки та продуктивності.

Використання шаблонів

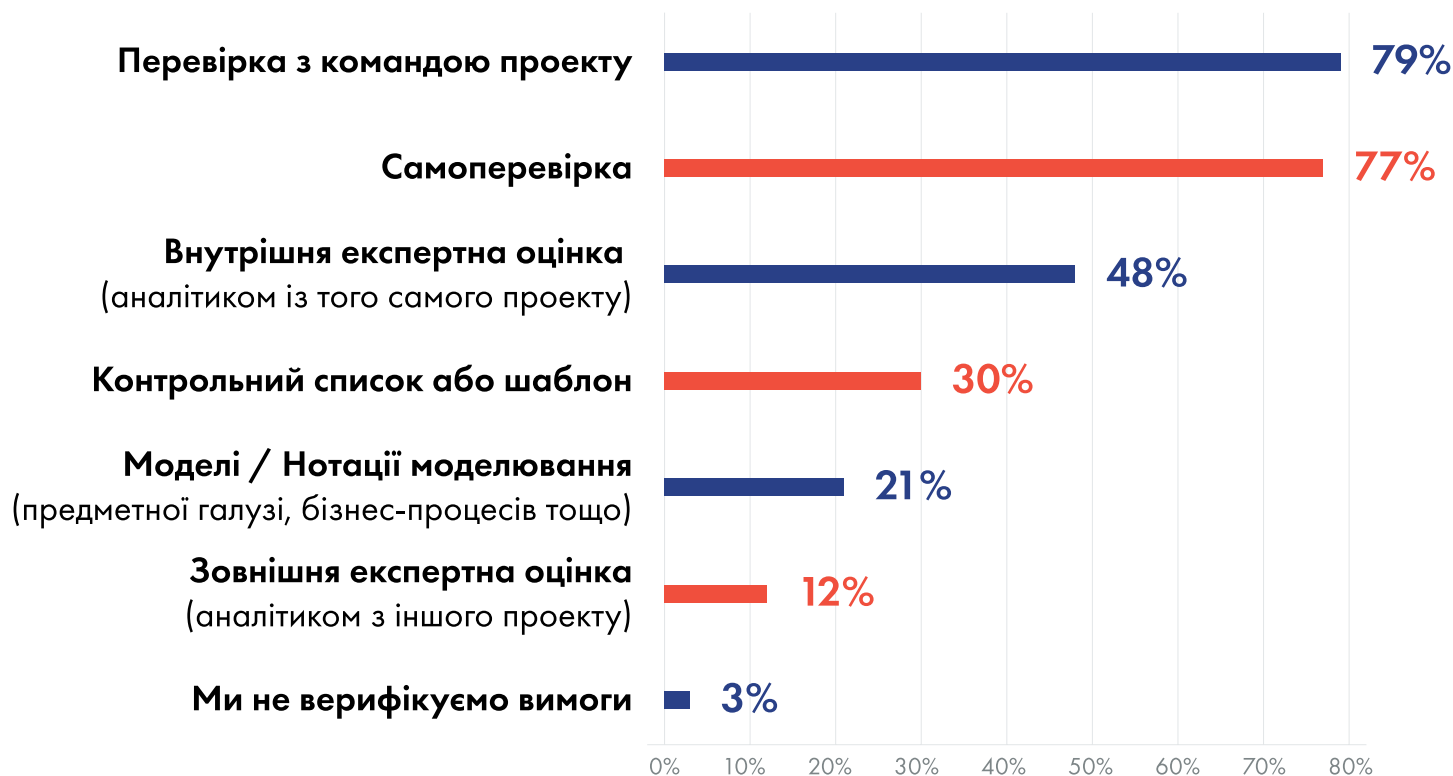
50 % учасників відповіли, що при документуванні вимог використовують шаблони документів/артефактів, розроблені та затверджені у компанії. Це може свідчити про те, що компанії намагаються стандартизувати та підвищити зрілість процесів роботи з вимогами. Близько 37 % респондентів не використовують шаблони. Варто зазначити, що використання шаблонів є одним зі способів підвищення якості вимог (у першу чергу вони забезпечують повноту).

Блок 4.

Верифікація

ВИМОГ

Підходи до верифікації вимог

Найпопулярнішими підходами до перевірки якості вимог виявилися перевірка вимог з командою (79 %) та самостійне вичитування (77 %). На третьому місці — залучення бізнес-аналітиків із того самого проекту.

Найскладніші якісні характеристики вимог

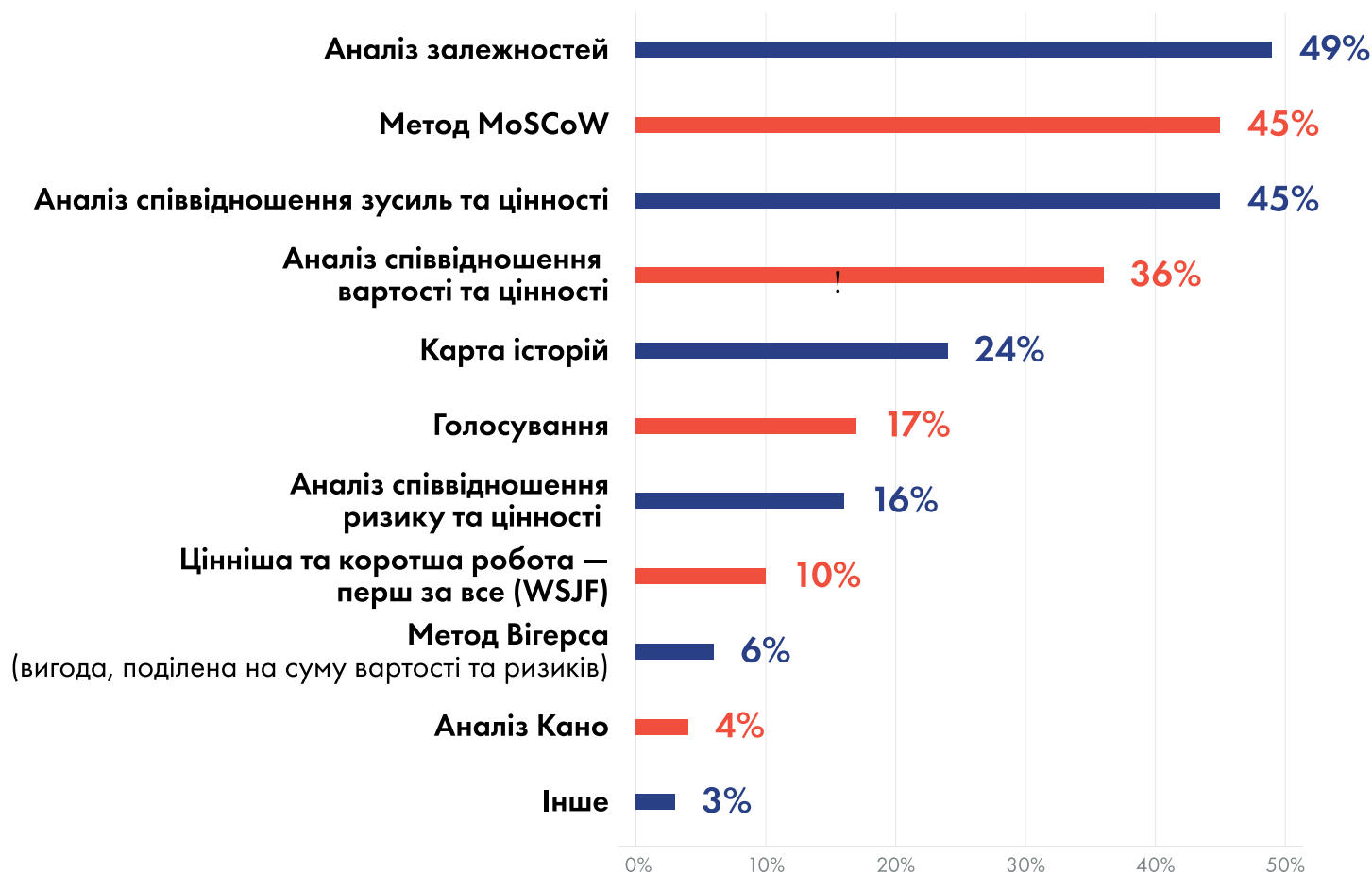
Лише 18 % респондентів вважають, що в них немає проблем з якістю вимог. Найпроблемніші характеристиками є повнота й атомарність вимог. Їх вибрали близько третини учасників опитування. На третьому місці — однозначність.

Блок 5.

Управління

Вимогами

Пріоритизація вимог

Трійка лідерів серед підходів/технік пріоритизації: аналіз залежностей (49 %), MoSCoW (45 %) та Effort vs Value (аналіз співвідношення зусиль і цінності). Можна зробити висновок, що в більшості випадків використовуються порівняно прості методи пріоритизації.

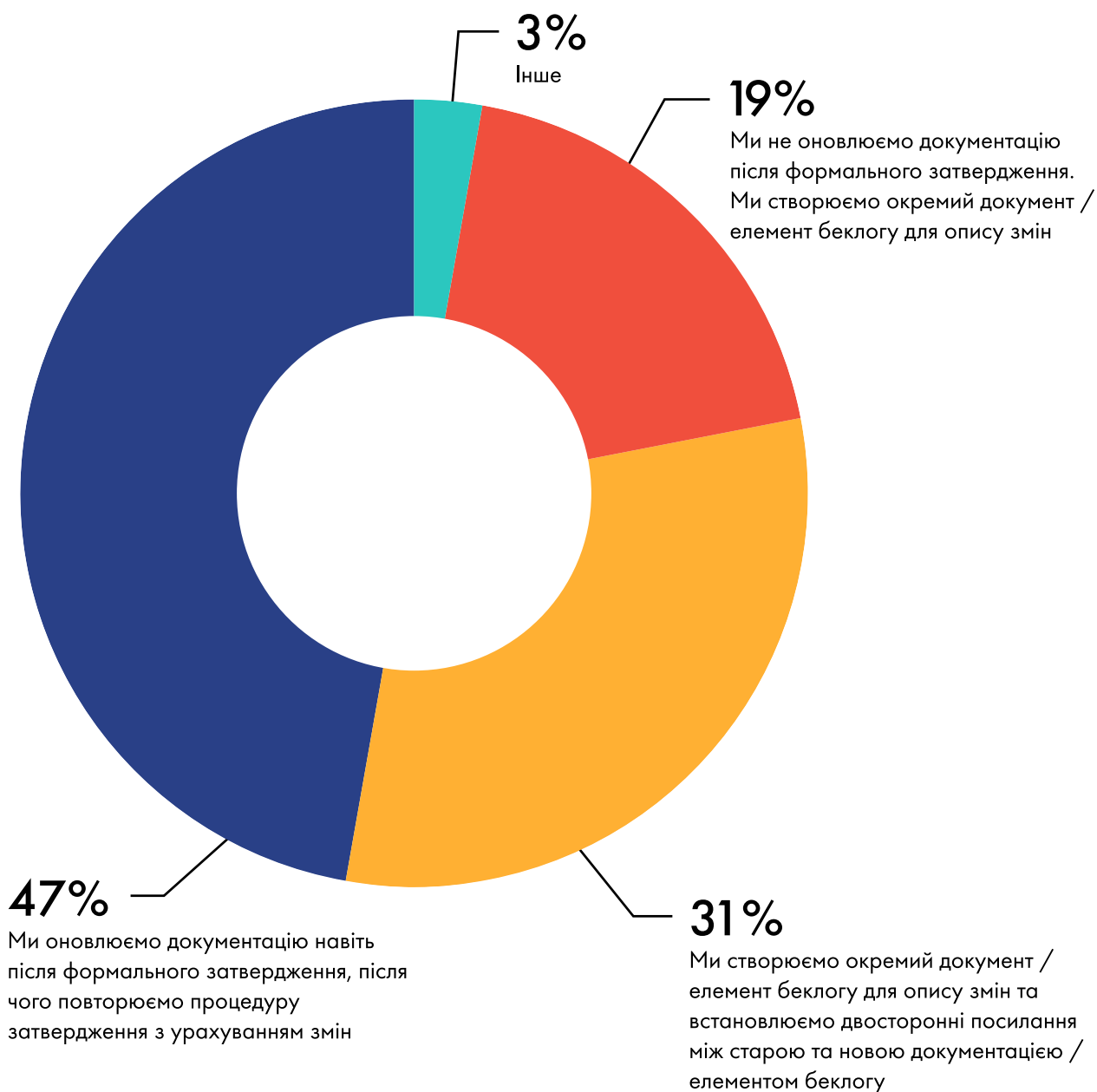
Трасування вимог

Трасування вимог — корисна, але витратна річ. Лише 11 % учасників опитування відповіли, що не трасують вимоги. Більшість респондентів трасують бізнес-вимоги та вимоги користувачів, а вимоги до рішення протиставляються модулям рішень. Варто зазначити, що зв'язок між бізнес-вимогами та вимогами до рішення підтримують лише 37 %.

Підтримання вимог в актуальному стані

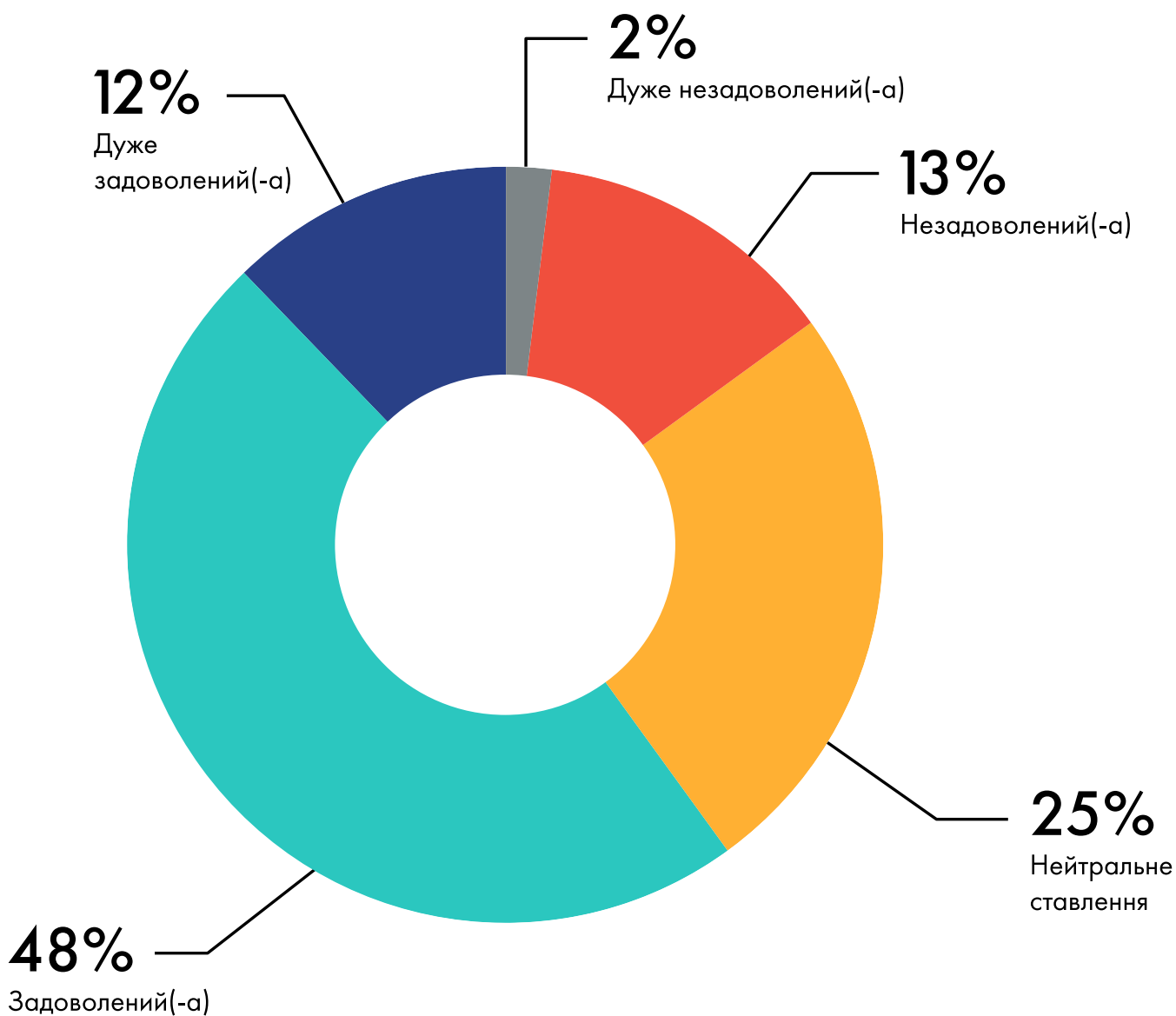

78 % респондентів підтримують документацію в актуальному стані, вносячи до неї оновлення та перезатверджуючи їх (47 %), або зв'язуючи вихідний документ із описом ухвалених змін (31 %). Це підтверджує той факт, що крім постановки задач бізнес-аналітики займаються створенням бази знань по проектах/ продуктах.

Блок 6.

Стан бізнес-аналізу у проектах

Стан бізнес-аналізу у проектах

Загалом бізнес-аналітики задоволені тим, як виконується бізнес-аналіз у їхніх проектах. Лише 15 % відсотків відповіли негативно на це запитання.

Основні причини незадоволення

Дане запитання було відкритим (респондентам не пропонували список варіантів відповідей). Серед основних причин невдоволення можна виділити таймбоксинг (23 %), відсутність узгодженого підходу до бізнес-аналізу в компанії / підрозділі (20 %) та проблеми у взаємодії з ключовими зацікавленими особами (17 %).

Основні причини задоволення станом бізнес-аналізу на проекті

Дане запитання було відкритим. Серед основних причин задоволення варто зазначити наявність узгодженого процесу бізнес-аналізу (56 %) та високу якість вимог (35 %).

Позитивні наслідки задовільного стану бізнес-аналізу

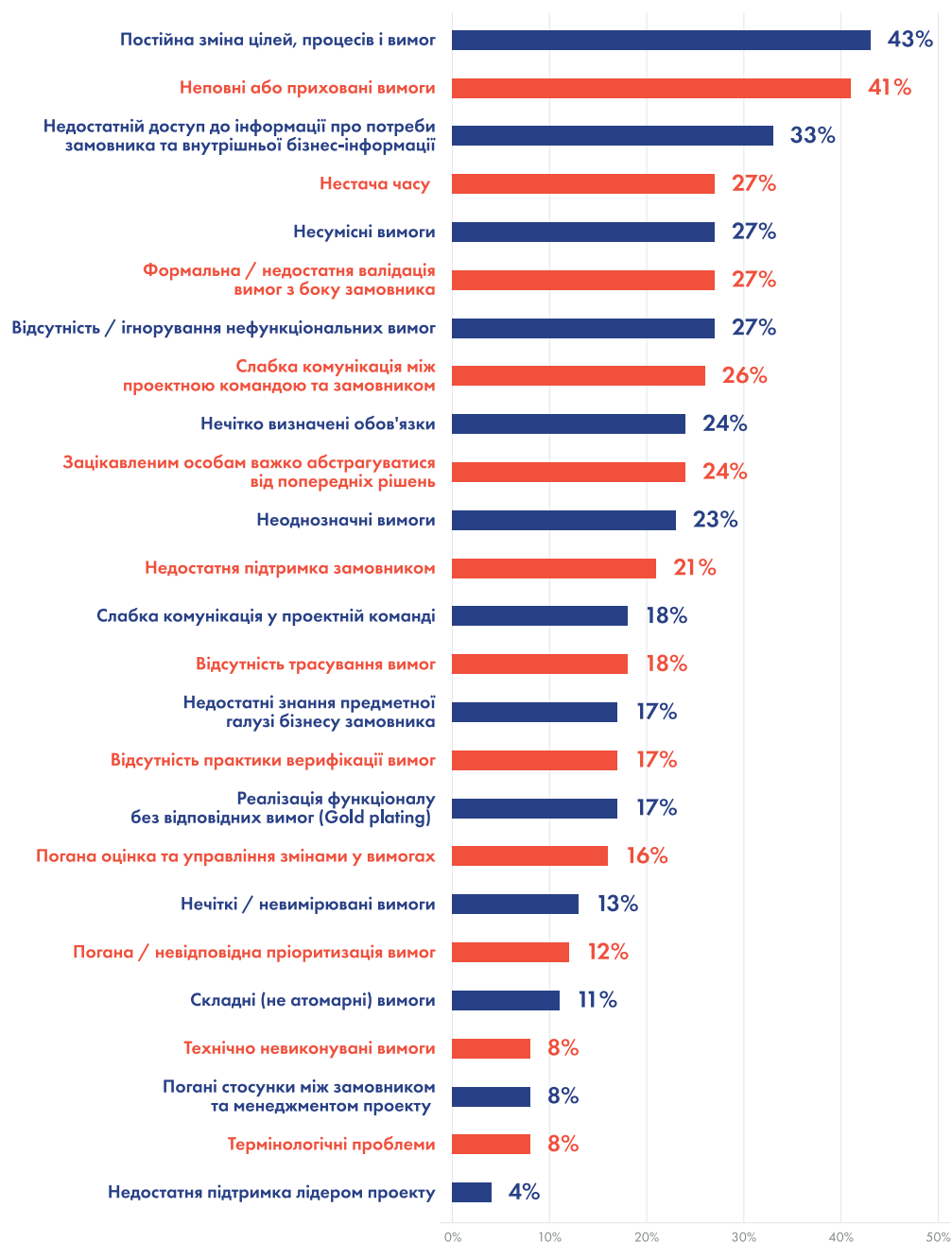

Дане запитання було відкритим. Серед наслідків задовільного стану бізнес-аналізу у проекті учасники зазначили високий рівень задоволення / довіри від зовнішніх зацікавлених осіб (55 %), підвищення ефективності роботи команди (40 %) та високий рівень задоволення / довіри з боку команди (33 %).

Блок 7.

Проблеми, їхні причини та наслідки

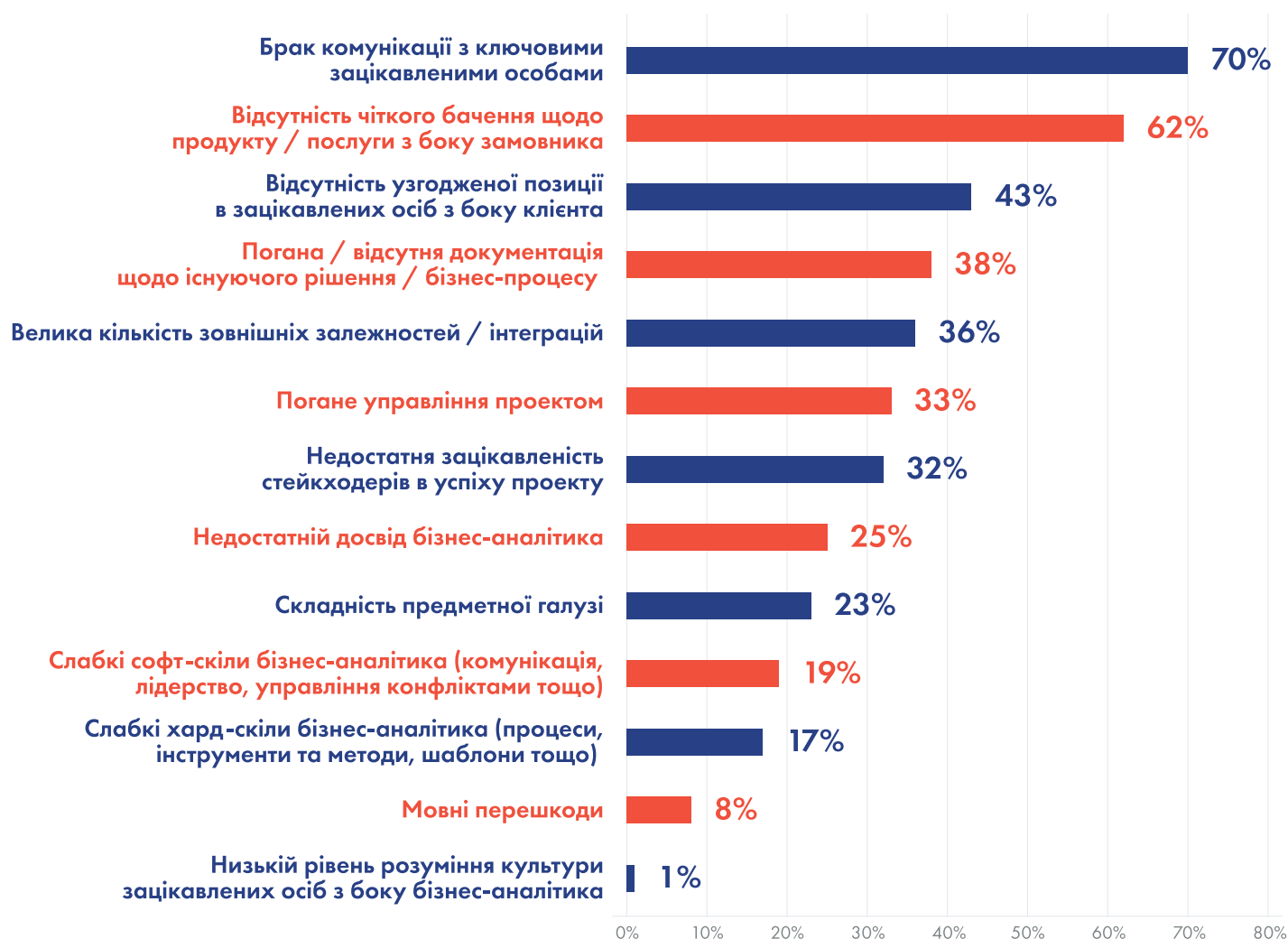
Найбільш критичні проблеми

Учасників опитування просили вибрати 5 найбільш критичних проблем, пов'язаних з бізнес-аналізом в їхніх проектах. Найбільшу кількість голосів набрали постійна зміна цілей, процесів і вимог (43 %) та неповні або приховані вимоги (41 %). На третьому місці — недостатній доступ до інформації про потреби замовника та внутрішньої бізнес-інформації (33 %).

Причини виникнення найбільш критичних проблем

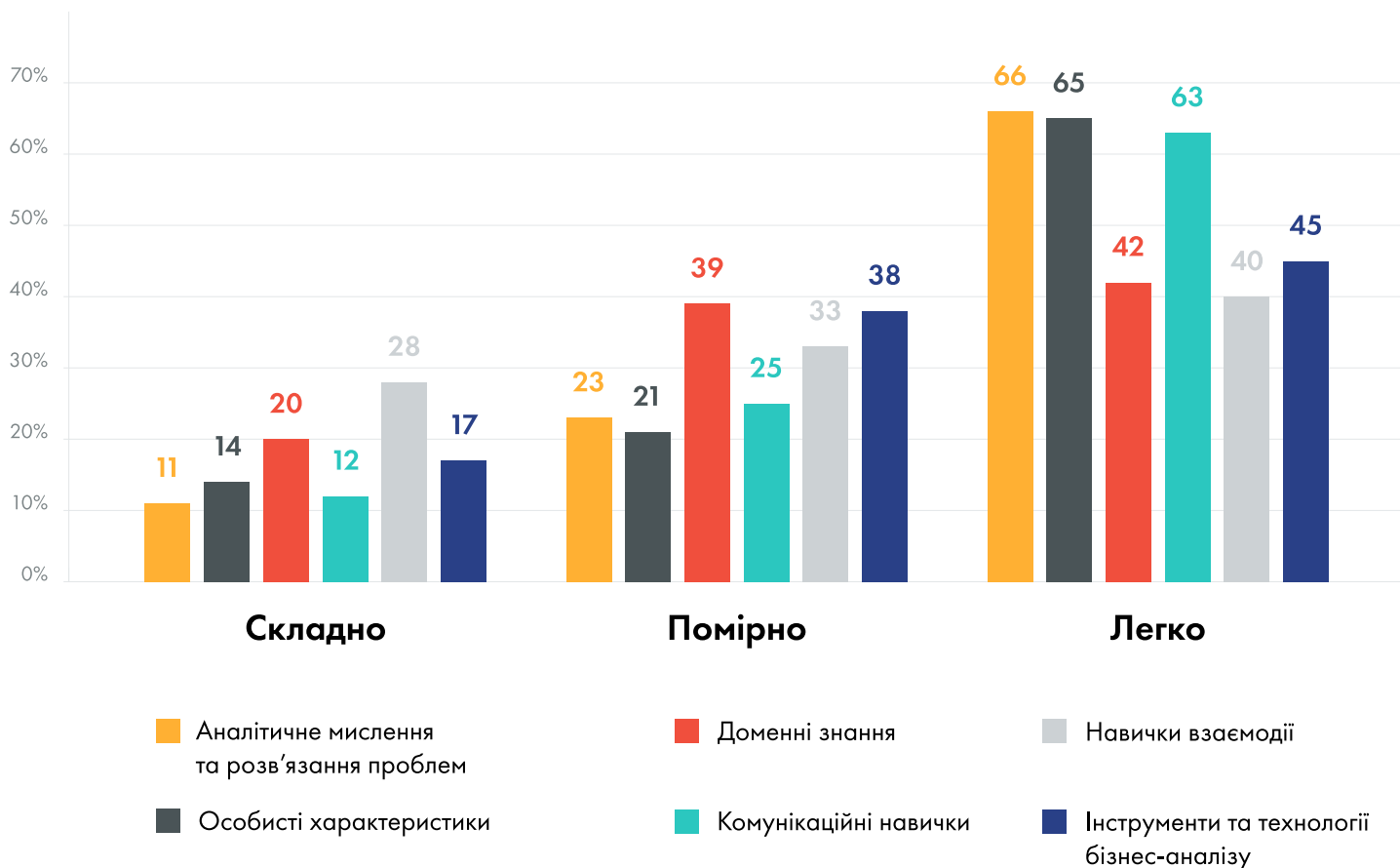
Серед основних причин виникнення найбільш критичних проблем були відзначені: брак комунікації з ключовими зацікавленими особами (70 %), відсутність у замовника чіткого бачення продукту / сервісу (62 %), відсутність узгодженої позиції в зацікавлених осіб з боку клієнта (43 %). З цього можна зробити висновок, що бізнес-аналітикам варто бути більш уважними при формуванні та підтримці спільного бачення цілей проекту в рамках передпроектного аналізу та ході проекту. А також боротися за доступ до ключових осіб з боку замовника, розвиваючи доменні знання та комунікаційні навички.

Наслідки найбільш критичних проблем

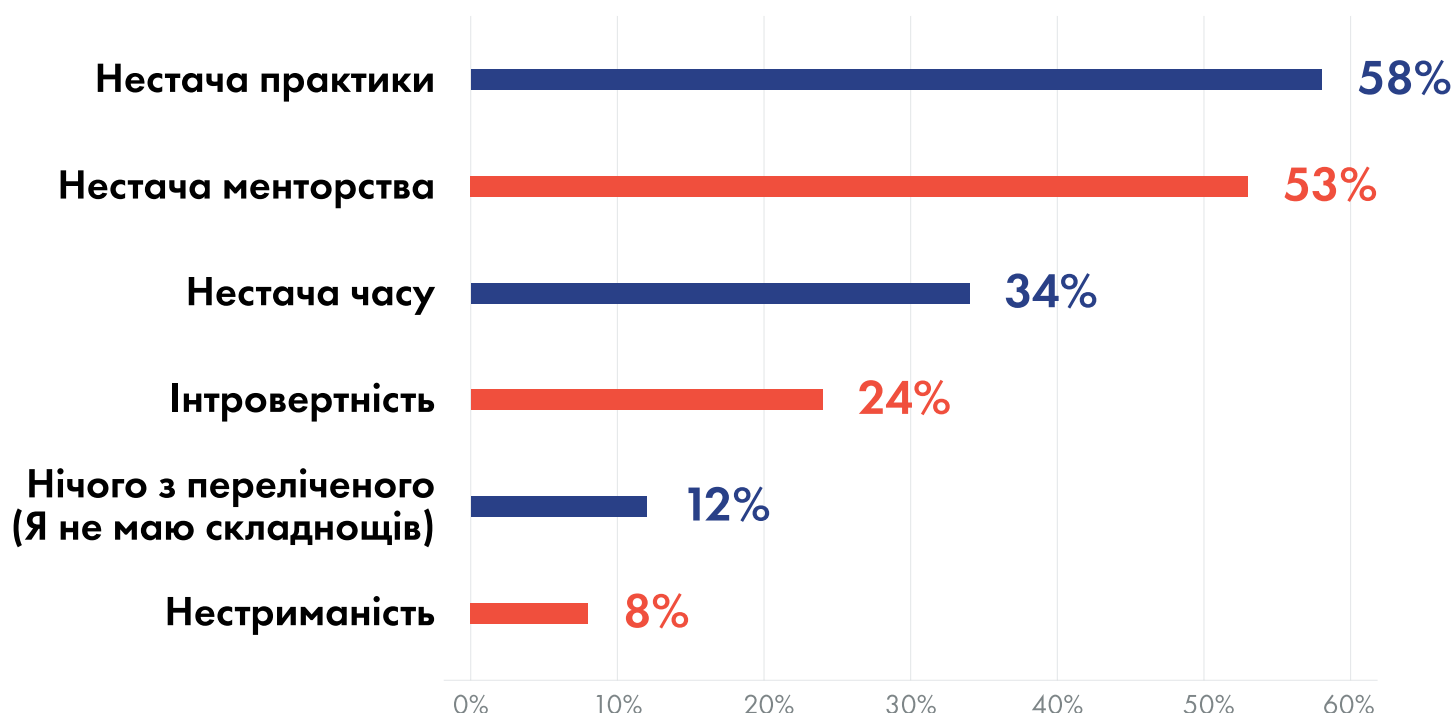
Серед наслідків, до яких призводять згадані проблеми, більшість респондентів зазначили перевищення термінів / бюджету (59 %), розповзання границь проекту (58 %) та помилки в оцінках трудомісткості (54 %).

Базові компетенції бізнес-аналітика. Рівень складності

На запитання про складність освоєння базових компетенцій бізнес-аналітика до найбільш простих були віднесені навички аналітичного мислення та вирішення проблем (просто — 55 %, складно — 11 %), поведінкові характеристики (65 % і 14 %), а також комунікаційні навички (63 % і 12 %). Найбільш складними є навички взаємодії (40 % і 28 %) та засвоєння доменних знань (42 % і 20 %).

Базові компетенції бізнес-аналітика. Причини складнощів

Серед основних причин складнощів із базовими навичками бізнес-аналітика респонденти виділили відсутність практики (58 %) та менторства (53 %).

Автори дослідження

Денис Гобов

- Співкерівник спільноти бізнес-аналітиків та Senior Business Analyst, DataArt
- Засновник і тренер, Art of Business Analysis
- Віце-президент із професійного розвитку, Ukraine IIBA Chapter
- CBAP, PMI-PBA, CPRE, Ph.D.
- 18 років досвіду в системному та бізнес-аналізі
- Співатор іспиту на CBAP сертифікацію (на основі BABOK 3)
- Найкращий бізнес-аналітик країни, Ukraine IT Awards 2013 та 2016

Інна Гученко

- Senior Business Analyst, DataArt
- 6 років досвіду в системному та бізнес-аналізі
- 11 років викладання в університеті
- Ph.D. (технічні науки)
- Доцент кафедри програмної інженерії, Національний авіаційний університет у Києві

Партнери

DataArt

DataArt — міжнародна компанія, розробник програмного забезпечення, яка ніколи не забуває, що працює з людьми та для людей.

23 років досвіду, сильні команди інженерів із різних країн, глибокі знання в різних галузях бізнесу та готовність вкладати сили у професійний розвиток і освіту колег — все це дозволяє нам створювати нестандартні рішення, які покращують бізнес-процеси клієнтів і відкривають для них нові ринки. Відповідно до принципу «Перш за все — люди», ми готові працювати з замовниками будь-якого масштабу, не обмежуючи вибір технологій та адаптуючись у міру розвитку їхнього бізнесу.

Ми поєднуємо глибоку технічну експертизу з людськими цінностями. Допитливість, співпереживання, довіра, щирість та інтуїція визначають суть компанії та стосунки з партнерами. Ці якості допомагають знаходити технологічні рішення, на які наші клієнти можуть покластися, та будувати багаторічні стосунки, в які вони вірять.

dataart.com.ua

 [/dataart.dev](https://www.facebook.com/dataart.dev) [/dataart](https://www.instagram.com/dataart)

Art of Business Analysis — незалежний навчально-консультаційний центр, який проводить курси професійного розвитку та семінари на теми, пов'язані з бізнес-аналізом. Наш центр акредитований IIBA та є Endorsed Education Provider. Ми прагнемо покращити якість бізнес-аналізу шляхом вивчення кращих практик та підходів, а також ділимось статтями від практиків системного та бізнес-аналізу в нашому блозі.

artofba.com

 [/TrainingBA](https://www.facebook.com/TrainingBA) [/artofba](https://www.telegram.me/artofba)

Ukraine IIBA Chapter — Українське відділення Міжнародного інституту бізнес-аналізу (IIBA). Ми допомагаємо бізнес-аналітикам, системним аналітикам, експертам з аналізу та управління вимогами, менеджерам проектів і консультантам підвищити якість роботи та розвиватись у професії.

ukraine.iiba.org

 [/Ukraine.IIBA](https://www.facebook.com/Ukraine.IIBA) [/groups/IIBAKyiv](https://www.facebook.com/groups/IIBAKyiv)